

Lech Tadeusz Szczucki
(1933–2019)

19 listopada roku, kiedy ten tom był już na końcowym etapie przygotowania, zmarł prof. Lech Szczucki, wieloletni redaktor naczelny „Archiwum”. Profesor był również, do odejścia na emeryturę w 2004 r., kierownikiem Zakładu Historii Filozofii Nowożytnej IFiS PAN, jednostki-matecznika naszego czasopisma, i także w tej roli służył swoją szeroką wiedzą, umiejętnościami i inteligencją, starając się, by „Archiwum” było nadal pismem o wysokim standardzie naukowym i wydawniczym. Jego surowość jako recenzenta zawsze szła w parze ze szczególną troską o to, by młodzi badacze mieli tu okazję się sprawdzić. Wielu z nich debiutowało właśnie w „Archiwum” i pod auspicjami Prof. Szczuckiego.

Na pozycję Lecha Szczuckiego w polskiej humanistyce złożył się zarówno jego dorobek jako historyka filozofii i myśli religijnej XVI i XVII wieku, jak i wkład w konsolidowanie krajowego, a także europejskiego środowiska naukowego. Te aspekty jego aktywności zasługują na opracowanie naukowe i na pewno przyjdzie na to czas. Tymczasem Redakcja uznała, że najlepiej uczci pamięć Prof. Szczuckiego, proponując czytelnikom „Archiwum” tekst opublikowany w tomie 47 z 2002 roku, na s. 5–21, autorstwa innego byłego redaktora „Archiwum”, Zbigniewa Ogonowskiego, zmarłego w 2018 r. Tym razem jednak publikujemy jego angielskie tłumaczenie. Jest to tekst znakomity, który z pewnością posłuży jako niezastąpione źródło informacji i przenikliwych spostrzeżeń każdemu, kto w przyszłości będzie chciał zbadać dorobek prof. Szczuckiego jako historyka idei i filozofii. Wymaga on jedynie drobnego sprostowania. Ogonowski odnosząc się do *opus vitae* Szczuckiego, jakim była edycja listów szesnastowiecznego humanisty i dyplomaty Andreeasa Dudycza, pisze, że „dopiero dziś, a więc ponad 30 lat od rozpoczęcia pierwszych prac, można nareszcie ustalić z dużym prawdopodobieństwem, że tom ostatni, czyli ósmy, korespondencji Dudycza ukaże się w 2005 r.”. Otóż była to zapowiedź zbyt optymistyczna. Ostatni tom, co prawda siódmy a nie ósmy, został opublikowany dopiero w tym roku, a dokładnie – kilka tygodni przed śmiercią Profesora, z decydującym wkładem Węgierskiej Akademii Nauk, partnera tego przedsięwzięcia od początku lat 70. ubiegłego wieku. Jak można się domyślić, edycja ta była zadaniem szczególnie trudnym, wymagającym ogromnego wysiłku intelektualnego i organizacyjnego, a jednocześnie dziełem o unikatowej wadze dla polskiej humanistyki. Nie przypadkiem za to przedsięwzięcie prof. Szczucki otrzymał w 2014 r. prestiżową nagrodę Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (tzw. „Polski Nobel”).

Redakcja „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej”

Prof. Lech Szczucki, for many years the chief editor of *The Archive*, died on the 19th of November, when this volume was at the last stage of its preparation. Professor Szczucki was also, prior to his retirement in 2004, the Head of the Department of Modern Philosophy at the Institute of Philosophy and Sociology, Polish Academy of Sciences, the parental unit of our periodical. In that role he also contributed his wide knowledge, skills and intelligence, trying to ensure that *The Archive* remained a journal of high scientific and editorial quality. As a reviewer, Prof. Szczucki was very strict, but that strictness was accompanied by a particular concern to provide young researchers with an opportunity to test their abilities. Many of them made their debut in *The Archive*, under Prof. Szczucki's aegis.

Prof. Lech Szczucki achieved his position in Polish humanities thanks both to his achievements as a historian of philosophy and religious thought in the 16th and 17th centuries, and his contribution to consolidating the national, as well as the European scientific environment. These aspects of his activity deserve scientific elaboration, and there certainly will be time for this in the future. Meanwhile, the Editors have decided that the best way to commemorate Prof. Szczucki would be to give the readers of *The Archive* the text published in vol. 47 (2002), on pp. 5-21, written by another former editor of *The Archive*, Prof. Zbigniew Ogonowski, who died in the year 2018. This time, however, we are publishing its English translation. It is an excellent text, which will undoubtedly serve as an irreplaceable source of information and insightful observations to anyone who might, in the future, want to research the achievements of Prof. Szczucki as a historian of ideas and philosophy. However, a small rectification is required here. Prof. Ogonowski, referring to Prof. Szczucki's *opus vitae*, namely the edition of letters written to and by a 16th century humanist and diplomat, Andreas Dudycz, writes as follows: "It is only today, i. e. more than three decades after the first works were commenced, that it is possible to establish, with a high degree of probability, that the last, eighth volume of Dudycz's correspondence will be published in 2005." That announcement has proved to be too optimistic. The last volume, the seventh, not the eighth one, was published only this year, and strictly speaking, only a few weeks before Prof. Szczucki's death, with considerable contribution from the Hungarian Academy of Sciences, which was the partner in that enterprise since the beginning of the 1970s. As you may guess, the edition in question was a particularly difficult task, requiring an enormous intellectual and organisational effort and, at the same time, a work of unique importance for Polish humanities. It was not an accident that Prof. Szczucki received, for that enterprise, the prestigious award of the Foundation for Polish Science (the so-called "Polish Nobel Prize").

Editorial Staff